

Đorđe Kuburić

Bojan Ž. Bosiljčić: SEVERNO OD HOLIVUDA

Stubovi kulture, Beograd 1996.

Kanadska kinematografija, i pored zvučnih imena kojima obiluje (nabrajam samo ona najpoznatija: Dejvid Kronenberg, Deni Arkan, Norman Džuison, Džejms Kameron, Džordž Kosmatos, Glen Ford, Donald Saterlend, Džim Keri, Majkl Dž. Foks, Kianu Kirvs, Norma Šearer, Ženevjev Bižo), poprilično je nepoznata široj a pogotovo našoj javnosti. Zagledana u Evropu, a pod nimalo zanemarljivim finansijskim i estetičkim uticajem obližnje Amerike (i u njoj Holivuda), Kanada, uprkos činjenici da je domaćin nekoliko velikim filmskim festivalima, ne znači mnogo (ili

bar to tako izgleda) na globalnoj mapi pokretnih slika. Bojan Ž. Bosiljčić (1957), filmski kritičar, negdašnji Sarajlija i Subotičanin, sada žitelj severnije severnoameričke države, koautor knjige „Plakat bosansko-hercegovačkog filma” (1989), autor knjige „Oskar je kriv za sve” (1995), želi da ovdašnjem filmofilu i čitaocu otkrije makar deo ove *terra incognita-e*.

Knjiga „Severno od Holivuda” već svojim naslovom sugerše opsednutost kanadskih filmadžija (ali i autorovu) narečenim pitoresknim predgrađem El-Eja. Bosiljčić je, naime, prošpartao Kanadu uzduž i popreko i, pripremajući građu za svoje štivo, intervjuisao tridesetak tamošnjih reditelja, glumaca, scenarista, producenata. I gotovo svi odreda ustvrđuju da im najbolji ljudi odlaze u Holivud; da se američki filmovi besomučno vrte po kanadskim bioskopima, a kanadski se prikazuju gotovo ilegalno preko kablovskih televizija i na festivalima, dok ih po dvoranama skoro ni nema; da jenkijevski mejdžorsi i njihovi dolari bahato drže monopole u svakom aspektu filmske distribucije i produkcije; da ih istovetnost jezika sprečava u samosvojnosti (izuzetak je Kvebek). Kanadska produkcija, inače, realizuje tek tridesetak filmova godišnje, nije dobila ni jednog „Oskara” za igrani

film, ali njihovi dokumentarci vredeli su čak sedamnaest tih ružnjikavih statueta.

U knjizi je sabrano sedam poglavlja, koja, „osim obilja podataka, vrlo dragocernih”, otkrivaju „i Bosiljčićevu umešnost, kako kao novinara u intervjuima, tako i kao autora koji vešto sklapa celinu poštujući dramaturške postulate i praveći od svega zavidnu hronologiju. Od prvog poglavlja koje se bavi istorijatom kanadskog filma, kome sâmi Kanađani dovode u pitanje dokumentarnost „Nanuka sa severa”, preko sistema finansiranja, distribucije i samog procesa stvaranja filma, dolazimo do poglavlja Cinema 2001. u kome spoznajemo blisku budućnost svetskog, a samim tim i kanadskog filma” (iz recenzije Nebojše Popovića).

Ovo izdanje, osim što sadrži mnogobrojne intervjuje, među kojima i nekoliko sa zbilja „prvom ligom” kanadske kinematografije (Dejvid Kronenberg, Robert Lepaž, Patriša Rozema), opremljeno je i prikladnim fotografijama, kao i listom dobitnika „Genija” (nagrada kanadske akademije za film i TV, i pregledom kanadskih filmova – dobitnika „Oskara”. „Severno od Holivuda” jeste prva knjiga o kanadskom filmu na srpskom jeziku, retka u svetu i sâmoj Kanadi.